

Guía Docente				
Datos Identificativos			2019/20	
Asignatura (*)	Bases para a interpretación do coñecemento científico		Código	750G01008
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Movilla Fernandez, Maria Jesus		Correo electrónico	maria.jesus.movilla@udc.es
Profesorado	Fernández Basanta, Sara		Correo electrónico	sara.fbasanta@udc.es
	Freijomil Vázquez, Carla			carla.freijomil@udc.es
	Movilla Fernandez, Maria Jesus			maria.jesus.movilla@udc.es
	Pértega Díaz, Sonia			s.pertega@udc.es
	Seoane Pillado, María Teresa			maria.teresa.seoane.pillado@udc.es
Web	moodle.udc.es			
Descrición xeral	A materia Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico establece os elementos metodolóxicos, cuantitativos e cualitativos, que necesita o/a estudante para ser consumidor crítico da información científica da súa disciplina no ámbito das Ciencias da Saude			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A18	Comprender a metodoloxía de investigación cualitativa en saúde.
A19	Comprender a metodoloxía de investigación cuantitativa en saúde.
A20	Comprender os métodos estatísticos frecuentes en estudos do área de ciencias da saúde.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B21	Implicación na calidade e busca/procura da excelencia.
B23	Habilidade para traballar nun contexto internacional.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C11	CB3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
C13	CB5 Que os estudantes desenvolveran aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores con un alto grao de autonomía

Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título

Identificar e describir as características metodolóxicas da investigación cuantitativa	A19	B1	C6
	A20	B3	C7
		B8	C8
		B11	C11
		B21	C13
Describir e utilizar os métodos estadísticos frecuentes nos estudos da área de ciencias da saúde	A19	B1	C6
	A20	B3	C7
		B8	C8
		B11	C11
		B21	C13
Comprender os elementos necesarios para a execución dun estudo clínico- epidemiolóxico.	A19	B1	C6
	A20	B3	C7
		B8	C8
		B11	C11
		B21	C13
Identificar e describir os principais fundamentos teóricos da investigación cualitativa	A18	B1	C6
		B3	C7
		B8	C8
		B11	C11
		B21	
Identificar e describir as características metodolóxicas da investigación cualitativa	A18	B1	C6
		B3	C7
		B8	C8
		B11	C11
		B21	
Describir os métodos e as técnicas para a obtención e análise de datos cualitativos	A18	B1	C6
		B3	C7
		B8	C8
		B11	C11
		B21	C13

Contidos	
Temas	Subtemas

UNIDAD DIDACTICA I. METODOLOXIA DA INVESTIGACIÓN CUALITATIVA	1.1.- A investigación cualitativa no contexto da saúde 1.2.- Características da investigación cualitativa. Complementariedade investigación cuantitativa e investigación cualitativa. 1.3.- Deseño da investigación cualitativa. Investigación como proceso circular. Pregunta de investigación. 1.4.- Unidade de análise e selección de participantes en investigación cualitativa. Estratexias de muestreo. 1.5.- Obtención de datos: Datos verbales: entrevista, narracións, grupo discusión, etc. Datos visuales: observación, etnografía, fotografía, video, etc 1.6.- Análise de datos: Documentación dos datos. Notas de campo. Diario de investigación. Transcripción. Preparación dos datos para súa análise. Codificación e categorización Rigor na investigación cualitativa. Plausibilización selectiva. Fiabilidade e validez. Triangulación. Inducción analítica.
UNIDAD DIDACTICA II. METODOLOXIA DE INVESTIGACIÓN CUANTITATIVA	2.1. Estrutura e planificación dun proxecto de investigación 2.2. Mostraxe. Tipos de mostraxe. Cálculo do tamaño da mostra 2.3. Tipos de estudos epidemiolóxicos 2.4. Medidas de frecuencia da enfermidade 2.5. Medidas de asociación. Medidas de impacto 2.6. A decisión clínica. Significación estatística vs relevancia clínica 2.7. Concordancia diagnóstica. Índice Kappa 2.8. Validez e precisión dos estudos epidemiolóxicos
UNIDAD DIDACTICA III. BIOESTADISTICA	3.1. Software bioestatístico 3.2. Concepto de estatística. Variables 3.3. Análise descritivo dos datos e representación gráfica das variables 3.4. Cálculo de probabilidades: A distribución normal. Características e aplicacións 3.5. Estatística inferencial. Concepto de significación estatística Análise bivariada Análise multivariada 3.6. Presentación de resultados e a súa interpretación

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B23 C6 C8 C11 C13	0	12	12
Aprendizaxe colaborativa	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 C6 C7 C8 C11	8	24	32
Sesión maxistral	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 C8 C11 C13	21	20	41
Solución de problemas	A19 A20 B8 C7 C11 C13	12	30	42

Proba mixta	A18 A19 A20 B3 B8 B11 C6 C11	2	18	20
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados. Os estudantes de modo individual realizarán a lectura e comentario de artigos de investigación cualitativa. O resto das lecturas encontrase na web http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo. En grupos de estudantes elaborarán e presentarán a os seus compañeiros a análise metodolóxica de 2 artigos de investigación cualitativa
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia. Os contidos teóricos básicos impartense en sesións maxistrais, pero con un enfoque participativo. A información dispoñible en Moodle será unha versión simplificada dos contidos teóricos.
Solución de problemas	Técnica mediante a que se ten que resolver unha situación problemática concreta, a partir dos coñecementos que se traballaron, que pode ter máis dunha posible solución. De cada tema explicado da metodoloxía cuantitativa realizaranse exercicios prácticos que o alumno debe presentar na súa totalidade
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Na parte da materia impartida pola profesara Teresa Seoane (4 ECTS) realizarase unha proba escrita que combinará preguntas de resposta múltiple, resposta breve e a resolución de exercicios de análise estadística de datos e interpretación de resultados, sobre os contidos desenvolvidos na materia. Na parte da materia impartida pola profesora María Jesús Movilla (2 ECTS) realizarase unha proba escrita constituída por 7 preguntas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	En cada lectura que se realice apoiarase de modo personalizado a aqueles/as estudantes que teñan máis dificultades para facer a análise solicitada

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Aprendizaxe colaborativa	A18 A19 A20 B1 B3 B8 B11 B21 C6 C7 C8 C11	Consiste en realizar en grupos de 5 estudantes unha proposta de investigación. Na parte da Prof SEOANE tratarase dunha proposta de investigación cuantitativa e terá unha puntuación de 1 punto sobre 10 na parte avaliada (nota final máxima da materia 0.7 puntos). Na parte da Prof MOVILLA tratarase dunha proposta de investigación cualitativa e terá unha puntuación de 2.5 puntos sobre 10 na parte avaliada (nota final da máxima materia 0.75 puntos).	0
Solución de problemas	A19 A20 B8 C7 C11 C13	Esta actividade corresponde á parte da materia impartida pola Prof. Dra. Teresa Seoane (4 ECTS). Será necesario entregar os boletíns de exercicios prácticos que deben resolver de xeito individual mediante a aplicación dos coñecementos traballados, valorándose con 2 puntos sobre 10 (nota máxima final da materia=1.3 puntos): - A entrega da totalidade dos traballos propostos - A adecuación das respostas proporcionadas - A presentación e a claridade na descrición dos resultados - A utilización das ferramentas informáticas e os recursos web axeitados para a resolución do problema	0
Proba mixta	A18 A19 A20 B3 B8 B11 C6 C11	1.- Na parte correspondente á materia (4 ECTS) impartida pola Prof. Dra. Teresa Seoane realizarase unha proba escrita que se valorará con 7 puntos sobre 10 (nota final máxima da materia 5 puntos) que combinará preguntas de resposta múltiple, resposta breve e a resolución de exercicios de análise estatística de datos e interpretación de resultados, sobre os contidos desenvolvidos na materia. 2.- Na parte correspondente á materia (2 ECTS) impartida pola Prof. Dra María Jesús Movilla realizarase unha proba final que terá unha puntuación máxima de 7.5 puntos sobre 10 puntos (nota final máxima da materia 2.25 puntos)	0

Observacións avaliación

NOTA IMPORTANTE.

A materia Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico é impartida por 2 profesores. A Prof Dra Teresa Seoane Pillado(4 ECTS) e a Prof Dra María Jesús Movilla Fernández (2 ECTS).

Para superar a materia é necesario haber superado cada unha das partes individualmente.

No caso de que non se supere unha das dúas partes na 1ª oportunidade a nota que lle figurará será de 4,e para a 2ª oportunidade manterase aprobada a parte que se teña superada na 1ª oportunidade dentro da mesma convocatoria.

A nota final calculase según o peso en créditos ECTS de cada unha das partes, 70% materia impartida pola Prof. Dra Teresa Seoane Pillado e 30% materia impartida pola Prof. Dra María Jesús Movilla Fernández. MATRICULA PARCIAL.Os/As estudantes poderán solicitar DISPENSA ACADEMICA.

Os/as estudantes de matrícula parcial deberán poñerse en contacto cas profesoras ó inicio do curso. Prof. Seoane: Deberán entregar os boletins de exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados/as. Ademais de realizar a proba mixta correspondente a esta parte da materia. Prof. Movilla: Os/As estudantes poderán optar a unha seguintes opcións sempre e cando o indiquen durante o mes de setembro: 1.- proba mixta de 10 preguntas sendo necesario acadar 5 puntos para superar materia. 2.- realizar o mesmo proceso de avaliación que o descrito para a PRIMEIRA OPORTUNIDADE SEGUNDA OPORTUNIDADE E OUTRAS. Prof Seoane: Deberán entregar os boletins de exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados/as. Ademais de realizar a proba mixta correspondente a esta parte da materiaProf. Movilla: a avaliación consistirá en unha proba mixta de 10 preguntas sendo necesario acadar 5 puntos para superar materia.OPORTUNIDADE ADIANTADA. Prof Seoane: Deberán entregar os boletins de exercicios no tempo e forma que se lles solicite para ser avaliados/as. Ademais de realizar a proba mixta correspondente a esta parte da materia Prof. Movilla: A avaliación consistirá en unha proba mixta de 10 preguntas sendo necesario acadar 5 puntos para superar materia.MATRICULA DE HONRA.Outorgase ás puntuacions máis elevadas superiores a 9 obtidas unha vez ponderadas e sumadas as dúas partes da materia.NON PRESENTADO.A calificación de Non Presentado corresponderá ó/a estudante que non fixera a proba mixta na parte da profesora Seoane e/ou que non realizara a proba mixta na parte da profesora Movilla.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Moral Santaella C (2006). Criterios de Validez en la investigación cualitativa. Revista de Investigación Educativa,24,147-164
 - Flick U (2004). Introducción a la investigación cualitativa. Madrid. Morata
 - Taylor S; Bogdan R (1992). Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Barcelona. Paidós
 - Pérez Serrano G (2001). Investigación cualitativa. Retos e interrogantes. Madrid. La Muralla
 - Maykut P; Morehouse R (1999). Investigación Cualitativa. Una guía práctica y filosófica. Barcelona. Hurtado
 - Hernandez Sampieri R; Fernández-Collado C; Baptista Lucio P (2006). Metodología de la Investigación. Mexico. McGraw Hill
 - Rodriguez Gomez G; Gil Flores J; García Jiménez E (1999). Metodología de la Investigación Cualitativa. Málaga. Aljige
 - Streubert Helen J.; Rinaldi Carpenter D (2011). Investigaçao qualitativa em enfermagem. Portugal, Lusodidactica
 - Holloway I; Wheeler S (2010). Qualitative Research in Nursing and Healthcare. United Kingdom, Wiley-Blackwell
 - Latimer, J (Editor) (2003). Advanced Qualitative Research for Nursing. Oxford, Blackwell Publising
 - Arantzamendi M; López-Dicastillo O; Viivar C (2012). Investigación cualitativa. Manual para principiantes.. Ediciones Eunat
 - Ruiz Olabuénaga JI (2012). Teoría y práctica de la investigación cualitativa. Deusto
- En esta dirección atópase o material necesario para o estudo da materia impartida pola profesora Teresa Seoane<http://www.fisterra.com/mbe/investiga/index.asp>

Bibliografía complementaria

- Villareal Reyna MA; Salazar González BC (2006). La Teoría Crítica y su contribución al desarrollo del conocimiento en Enfermería. Desarrollo Científico de Enfermería, 14, 339-341

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/750G01004
Materias que continúan o temario
Farmacoloxía/750G01011 Situacións de risco para a saúde e radioloxía/750G01013 Enfermaría Comunitaria I/750G01014 Enfermaría da Saúde Mental/750G01015 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/750G01016 Enfermaría clínica III/750G01017 Enfermaría materno-infantil/750G01018 Enfermaría Comunitaria II/750G01019 Enfermaría Xerontolóxica/750G01020 Xestión dos servizos da Enfermaría/750G01021 Enfermaría Laboral/750G01022 Métodos e ferramentas avanzadas en investigación cualitativa/750G01023 Farmacoterapia/750G01024 Estancias Clínicas I/750G01025 Estancias Clínicas II/750G01026 Estadías Clínicas III/750G01027 Estancias Clínicas IV/750G01028 Estancias Clínicas V/750G01029 Estancias Clínicas VI/750G01030 Estancias Clínicas VII/750G01031 Traballo fin de grao/750G01033 Enfermaría Clínica I/750G01034 Enfermaría Clínica II/750G01035
Observacións

1.- Materias que se recomenda haber cursado previamente.

Neste apartado non seleccionamos ningunha materia xa que Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico atópase no 2º cuatrimestre de 1º curso.

2.- Materias que continúan o temario.

A materia Bases para a Interpretación do Coñecemento Científico establece os elementos metodolóxicos, cuantitativos e cualitativos, que necesita o/a estudante para ser consumidor crítico da información científica da súa disciplina.

E por isto que en todas as materias posteriores dos cursos 2º, 3º e 4º do Grao de Enfermaría os/as estudantes de modo transversal terán que facer uso das competencias adquiridas en esta materia. Será unha necesidade, nas devanditas materias, profundizar dende un enfoque práctico e clínico na capacidade do estudante para consumir información científica, realizar unha análise crítica da mesma, aplicala no contexto de cada materia e nos casos que o precisen tomar decisións clínicas.

Para axudar a conseguir unha

contorna inmediata sustentable e cumprir co obxectivo da acción número 5:

¿Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social? do

"Plan de Acción Green Campus Ferrol".

A entrega dos traballos documentais que se realicen

nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen

necesidade de imprimilos, no caso de se realizar en papel: non se

empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregárase

papel reciclado e evitárase a impresión de borradores.

Débese facer un uso sostible dos recursos e a

prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a

importancia dos principios éticos relacionados cos valores da

sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais

Facilitárase a plena integración do alumnado que por

razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten

dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida

universitaria

Traballárase para identificar e modificar prexuízos e

actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar

valores de respecto e igualdade, no caso de detectar situacións de

discriminación por razón de xénero tomaranse medidas para corrixilas.

Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización

de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen

indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a,

será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das

responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o

correspondente procedemento.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías